

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud: E. Cojocari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cimpoi, N. Craiu, S. Simciuc)

DECIZIE

29 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Petru Moraru

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

examinând recursurile declarate de Căpățină Elizaveta, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Victoria Țărnă împotriva deciziei din 26 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea înaintată de Elizaveta Căpățină împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Țărnă Victoria privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești

c o n s t a t ă :

La data de 30 septembrie 2014 Căpățină Elizaveta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la data de 25 martie 2008 judecătoria Orhei a pronunțat hotărârea în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Căpățină Elizaveta împotriva lui Portarescu Mihail, intervenient accesoriu notarul privat Lencuța Iulia cu privire la recunoașterea faptului acceptării succesiunii și obligarea notarului privat Lencuța Iulia de a elibera certificatul de moștenitor legal pe numele Elizavetei Căpățină.

În baza cererii reclamantei din 25 martie 2008, Oficiul de Executare Orhei, la data de 04.09.2009, a emis încheierea de primire spre executare și de intentare a procedurii de executare cu numărul 891/09. Ulterior, la data de 29.09.2009, Căpățină Elizaveta s-a adresat personal notarului privat Iulia Lencuța cu cerere de executare a hotărârii judecătorești Orhei din 25 martie 2008 cu privire la recunoașterea faptului de acceptare a succesiunii. Notarul a primit cererea aplicând semnătura și ștampila pe exemplarul de cerere. Procedura de executare 891/09 a fost încetată, iar ulterior la

03.03.2010 a fost intentată o nouă procedură nr. 11-06/03/10 având ca obiect de executare hotărârea judecătorească a judecătoriei Orhei din 25 martie 2008 și anume obligarea notarului privat Lencuța Iulia să elibereze certificatul de moștenitor legal lui Căpățînă Elizaveta.

La 17 martie 2010 notarul privat Iulia Lencuța s-a adresat judecătoriei Orhei cu cerere de revizuire invocând faptul că a făcut cunoștință cu hotărârea Judecătoriei Orhei la 03.03.2010.

Prin încheierea din 30 aprilie 2010 a judecătoriei Orhei cererea de revizuire a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

Afirmă reclamanta că hotărârea din data de 25.03.2008 a judecătoriei Orhei nu a fost executată nici până în prezent. Consideră reclamanta că este lipsită de dreptul la un proces echitabil și dreptul la proprietate. Astfel, indică că termenul de neexecutare a început de la 04.09.09, când a fost intentată procedura de executare și până în prezent.

Solicită reclamanta încasarea prejudiciului moral cauzat în sumă de 50000 lei prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Căpățînă Elizaveta a fost admis, a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii, s-a constatat încălcarea dreptului Elizavetei Căpățînă la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 25 martie 2008 a judecătoriei Orhei și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în beneficiul Elizavetei Căpățînă prejudiciul moral în mărime de 2000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la data de 28 mai 2015 Căpățînă Elizaveta a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Drept temei al recursului declarat, Căpățînă Elizaveta a invocat precederile art. 432 alin. (4) CPC.

Menționează recurenta că deși instanța de apel a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen a hotărârii din 25 martie 2008 a judecătoriei Orhei, a acordat acesteia o sumă disproporțională prejudiciului acordat de CtEDO în cazuri similare.

La data de 08 iunie 2015 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 26 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia pronunțată de instanța de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece s-a dat o apreciere eronată a probelor din dosar și s-a expus doar asupra perioadei de neexecutare, dar nu s-a luat în considerație motivul care a dus la neexecutarea hotărârii.

A mai menționat că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, care statuiază că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a

dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În aceste circumstanțe, relevă recurentul că instanța de apel eronat a aplicat și dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului moral. Or, suma de 2000 lei acordată lui Căpățină Elizaveta cu titlul de prejudiciu moral este una neîntemeiată și neargumentată de către instanță.

La fel, declară recurentul că instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconcepută, conform căreia, presupusa încălcare a unui drept implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu, care este necesar a fi stabilit prin probe, dacă a existat în mod veridic un prejudiciu. Respectiv, un asemenea comportament are un efect nociv nu doar pentru societate, ci și pentru cadrul legal.

La data de 10 iunie 2015 executorul judecătoresc Țarnă Victoria a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, pe motiv că cauza dată a fost examinată în absența unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Studiind materialele dosarului Colegiul va admite recursul și va transmite cauza la rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu art.444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445, alin.(1), lit.c)CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432, alin.(3), lit.b)CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Colegiul reține că examinarea cauzei are loc conform procedurii legale în prezența părților.

Astfel, Colegiul apreciază că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural, nu a garantat recurentului – executorul judecătoresc Țarnă Victoria posibilitatea de a fi prezentă în ședința de judecată și, respectiv, de a prezenta probe și alte date importante pentru soluționarea pricinii, precum și de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

În circumstanțele enunțate și în contextul normei de drept citate *supra*, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată cu certitudine încălcarea de către instanța de apel a normelor imperative de

drept procedural referitoare la citarea legală, înștiințarea executorului judecătoresc despre ședința de judecată. Ori, la materialele dosarului nu se conține vreo informație în acest sens.

Totodată Colegiul reține că la materialele dosarului se conțin o citație a instanței de apel precum că expediată părților, inclusiv executorului judecătoresc. (f.d.155)

De asemenea, la materialele pricinii se conțin careva avize de recepție(f.d.165 - 167), dar nu în privința executorului judecătoresc, iar alte careva confirmări ale citării acestuia nu se conțin.

Mai mult decât atât, Colegiul reține că executorul urma să fie citat obligatoriu în ședința de judecată, deoarece acesta este parte în pricina civilă, iar Căpățînă Elizaveta invocă o încălcare a dreptului său anume ce ține de executarea hotărîrii judecătorești care s-a aflat în procedura executorului judecătoresc – Țărnă Victoria.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție accentuează că necesitatea și necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea nega principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înscrise în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, se constată că cererea de apel a fost examinată în absența recurentului - executorul judecătoresc, deși drepturile și interesele acestuia au fost supuse soluționării, fiind parte a cererii de apel depuse de Căpățînă Elizaveta și căruia nu i s-a comunicat în modul corespunzător locul, data și ora ședinței de judecată, când a fost examinată prezenta pricina și pronunțată decizia recurată, ceea ce servește drept temei de casare a deciziei recurate și remitere a pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat cert încălcarea procedurii de citare legală la examinarea cererii de apel, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea prezentului recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de Căpățînă Elizaveta, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Victoria Țărnă împotriva deciziei din 26 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău și de a casa integral decizia recurată, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit. c), 445, alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admit recursurile declarate de Căpățînă Elizaveta, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Victoria Țărnă împotriva deciziei din 26 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează decizia din data de 26 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea înaintată de Elizaveta Căpățină împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Țărnă Victoria privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de ședință

Tatiana Vieru

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea

Petru Moraru

Oleg Sternioală